

ANEXA 3.2

PROIECTII SOCIO-ECONOMICE

1. INVESTITII DE CAPITAL

Conform statisticilor europene prezentate de Eurostat, in 2007 statele membre au fost impartite dupa contributia acestora la PIB UE27 in trei grupuri. Primul grup, cu 5 mari state membre concentreaza mai mult de trei sferturi din economia UE27 in 2007 (72.5%). Al doilea grup, cu unsprezece state de marime medie raporteaza o contributie de 23.7%. Ultimul grup, in care Romania are principala contributie, este format din unsprezece tari mici, reprezentand mai putin de 5% (3.7%) din economia UE, Romania avand o contributie la total PIB UE27 de 0.99%.

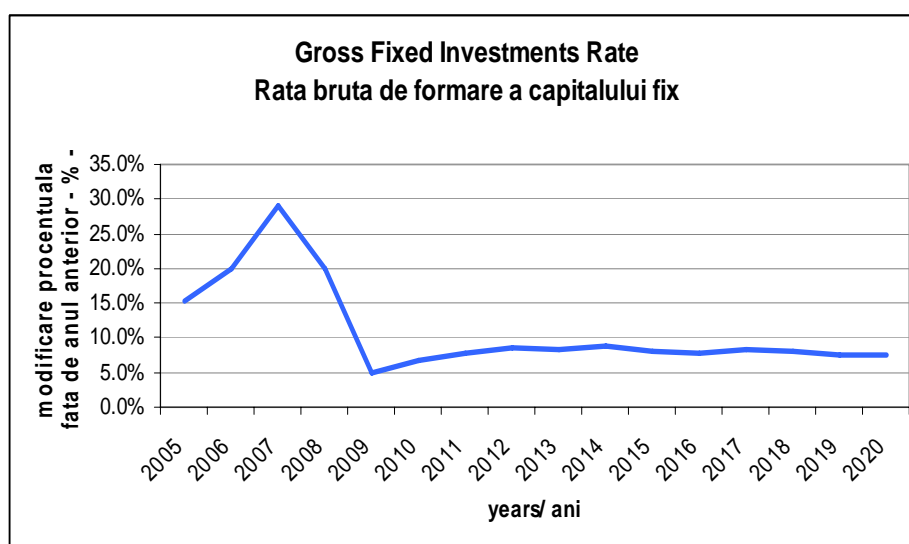
In ceea ce priveste cresterea economica, Romania a cunoscut o evolutie rapida in anul 2007, situandu-se pe locul 9 in UE27. Totusi cresterea volumului PIB este o aproximare bruta pentru evolutia pe termen scurt a nivelului de trai. Cresterea anuala medie a PIB pe cap de locuitor in perioada 2000-2006 situeaza Romania pe locul 4 in UE27, acest lucru datorandu-se si unei scaderi a populatiei tarii.

Romania va ramane o locatie atractiva pentru investitori si investitiile straine, principalii factori determinanti fiind marimea mare a pietei interne si rolul potential de centru regional.

Cresterea investitiilor in capital fix s-a accelerat de la 15.3% in 2005 la 20% in 2008, ca urmare a modernizarii sectorului industrial si al serviciilor si al atragerii unor fluxuri sporite de investitii directe, insa Comisia Nationala de Prognoza estimeaza o scadere a acestuia la 5% in 2009, urmand ca odata cu trecerea crizei economice acest indicator sa-si revina usor. Expansiunea investitiilor este determinata de necesarul de investitii in sectorul infrastructurii – autostrazi, drumuri, sisteme de alimentare cu apa, canalizare si epurare ape uzate, producerii si distributiei de energie electrica, in sectorul hotelier, al vanzarii cu amanuntul prin extinderea retelei de centre de cumparaturi.

Conform estimarilor CNP, rata bruta de formare a capitalului fix se va situa aproape de 8% in perioada 2009 – 2020; intervalul de variatie va fi intre 5% in 2009 si 8.2% in 2013.

Figura 1- 1 Rata bruta de formare a capitalului fix

Sursa: Comisia Nationala de Prognoza, Proiectiile principalilor indicatori macroeconomici publicate in noiembrie 2008 si ianuarie 2009

Comisia Nationala de Prognoza estimeaza ca rata de crestere a exportului de bunuri se va mentine in intervalul 2% – 14% in perioada 2008 – 2013, in timp ce rata de crestere a importului de bunuri (FOB) va scadea de la 8.9% in 2008 la -1.0% in 2009 pentru ca apoi sa-si revina treptat pana la 8.8% in 2013, mentinand tendinta de scadere pana la 5.9% in 2020. Totusi, deprecierea leului, cresterea modesta a cererii in Uniunea Europeana si competitia puternica a altor state precum China si India vor face dificila mentinerea unor rate de crestere a exportului la nivele peste 10 – 12% p.a. in intervalul 2009 – 2020.

In privinta importurilor de bunuri si servicii, in 2008, rata de crestere a importurilor fata de anul precedent a fost de 8.9% (dupa ce in perioada 2005-2007 a avut cresteri de peste 25%) fiind determinata de cresterea cererii interne pentru anumite bunuri de consum ale gospodariilor (masini noi) si de importurile de masini si echipamente necesare modernizarii si restructurarii economiei. Totusi, reducerea cresterii consumului intern va determina o scadere a expansiunii importurilor.

Productia industrială, exclusiv sectorul constructiilor, a crescut in 2008 doar cu 2.1% comparativ cu 5.6% anul 2007; sectorul constructiilor a inregistrat o expansiune semnificativa de 26.3% determinata de boom – ul din sectorul imobiliar. Pentru orizontul de timp 2009 – 2013, se estimeaza o crestere anuala medie de aprox. 3% pentru productia industrială si 10% pentru sectorul constructiilor.

2. POPULATIA OCUPATA

La nivelul Romaniei populatia ocupata in 2008 a reprezentat 39.4% din totalul populatiei si 61.4% din populatia in varsta de munca, in usoara scadere fata de 2007, cand procente au fost de 40.5%, respectiv 63%. In urmatorul interval de timp pana in anul 2013 se prognozeaza o scadere a populatiei ocupate din cauza instabilitatii economice globale, urmand ca in perioada 2013-2020 situatia sa se imbunatateasca, fiind prognozata o crestere a populatiei ocupate in Romania.

Tabel 2-1 Populatia ocupata, anii 2005 –2020 (date la sfarsitul anului si prognoza)

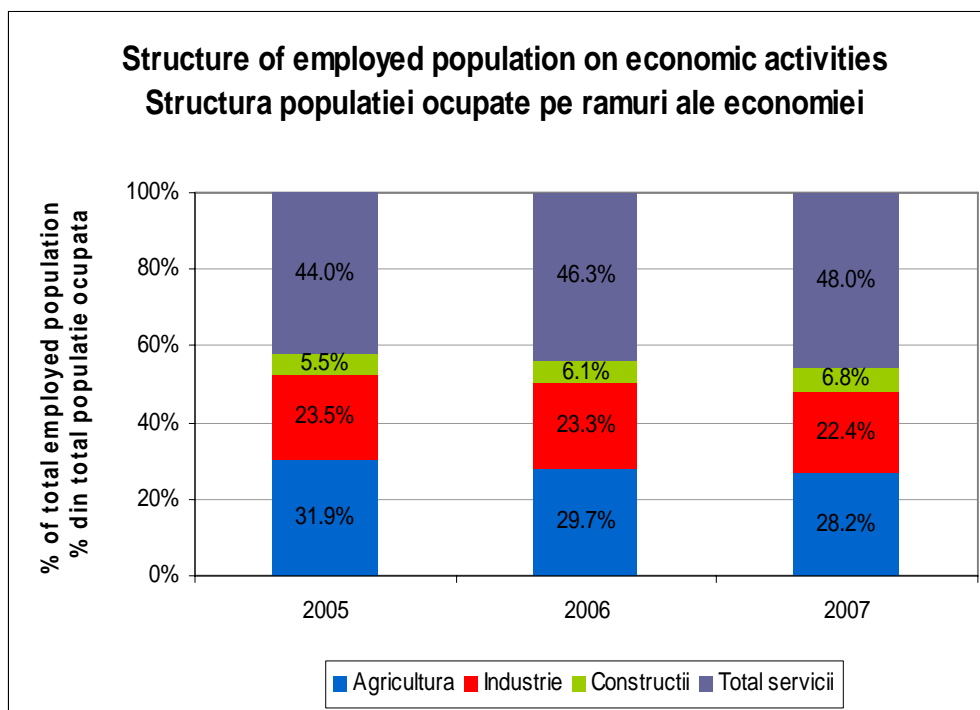
Populatia ocupata / Employed Population	2005	2006	2007	2008	2010	2013	2015	2018	2020
Populatia ocupata - mii persoane / Employed population – thousand persons	8390.4	8469.3	8725.9	8476	8520	8785	9385	9476	9533
Procent din totalul populatiei / Percentage from total population	38.74%	39.19%	40.46%	39.37%	39.99%	41.88%	45.21%	46.37%	47.14%

Populatia ocupata / Employed Population	2005	2006	2007	2008	2010	2013	2015	2018	2020
Procent din total populatie in varsta de munca (16-62 ani) / Percentage from total population at working age (age 16-62)	61.00%	61.25%	63.01%	61.39%	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a

Sursa: Institutul National de Statistica si Comisia Nationala de Prognza

Pe ramuri ale economiei, in 2007 serviciile au detinut cel mai mare procent al populatiei ocupate (48%), devansand agricultura (28.2%). Industria a antrenat 22.4% din populatia ocupata, iar sectorul constructiilor 6.8%, in crestere fata de anii anteriori.

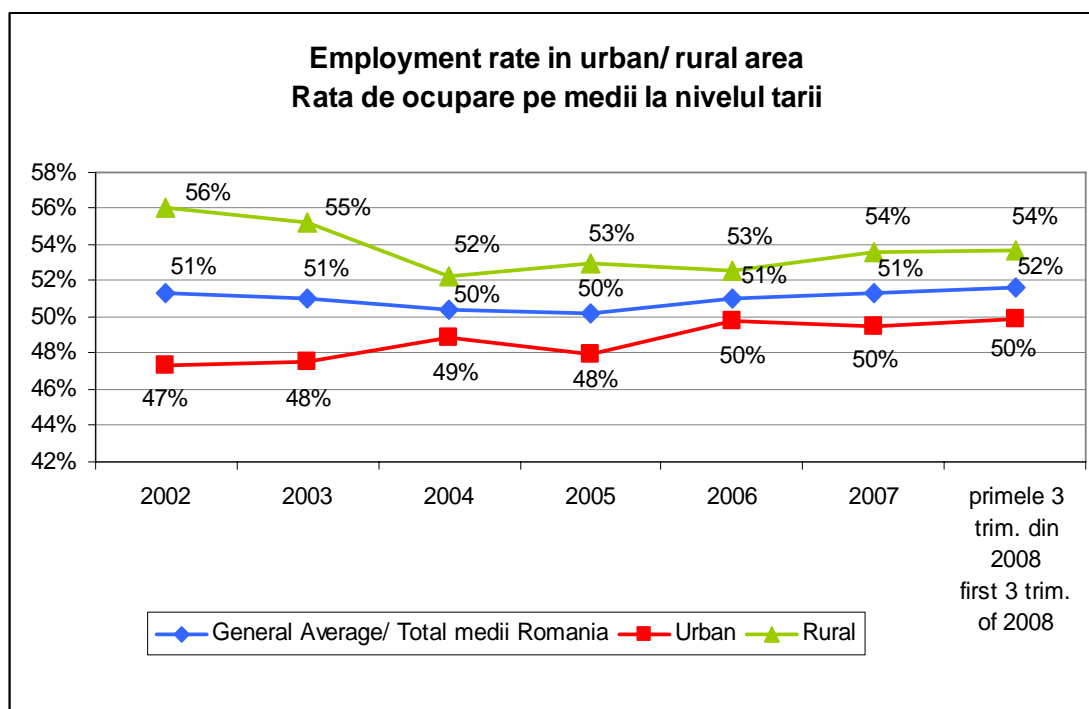
Figura 2- 1 Structura populatiei ocupate pe ramuri ale economiei

Sursa: Date Institutul National de Statistica

In privinta distributiei ratei de ocupare a fortei de munca pe medii (rata de ocupare calculata ca pondere a populatiei ocupate din grupa de varsta 15-64 ani in populatia totala din aceeasi grupa de varsta), se remarca in ultimii ani tendinta de apropiere a celor doua rate de ocupare (din mediul urban, respectiv mediul rural), in jurul valorii de 50%, datorita extinderii zonelor periferice ale centrelor urbane.

Figura 2- 2 Rata de ocupare pe medii la nivelul tarii

Sursa: Date Institutul National de Statistica

In continuare se prezinta evolutia si prognoza numarului mediu al salariatilor la nivelul Romaniei pentru perioada 2005-2020. Se remarca o crestere a numarului mediu de salariati, in medie cu 1.9% pe an incepand cu anul 2008 pana in anul 2020, mai mica decat cresterea de 3.5% inregistrata pana in anul 2007.

Tabel 2-2 Numarul mediu al salariatilor pe activitati ale economiei nationale, anii 2005-2020

Years/ Anii	2005	2006	2007	2008	2010	2013	2015	2018	2020
Average employees number (thousand pers) Numarul mediu al salariatilor (mii pers.)	4,559	4,667	4,885	5,000	5,140	5,460	5,816	6,057	6,210

Sursa: Date Institutul National de Statistica si Comisia Nationala de Prognoza

Piata muncii din Romania se confrunta pe de o parte, cu o forta de munca dinamica in sectoarele emergente, si, pe de alta parte, cu o mobilitate si productivitate scazute in sectoarele traditionale ale economiei. La nivelul economiei nationale, se remarca o modificare a structurii pe sectoarele economiei nationale, in sensul reducerii numarului populatiei angajate in agricultura si industrie in favoarea serviciilor. Principalele sectoare care inregistreaza si vor continua sa indice o crestere a numarului de salariati sunt comerțul, telecomunicatiile, cercetarea si dezvoltarea, serviciile de intermediere financiara si IT.

Numarul mare al persoanelor care lucreaza peste hotare (estimata la 1 – 2 milioane persoane) creaza lipsa de personal specializat in anumite domenii (precum sectorul constructiilor) si, pe masura ce restrictiile privind migrantii din Romania sunt eliminate progresiv, exista incertitudini

in ceea ce priveste nivelul emigratiei viitoare catre alte state membre ale Uniunii Europene si numarul persoanelor care se vor reintoarce in Romania.

Unul din punctele tari ale Romaniei in atragerea investitiilor straine a fost nivelul scazut al salariilor, insa cresterea puternica a salariilor si aprecierea monedei nationale au determinat o reducere a acestui avantaj. Salariile medii nominale au crescut cu 20% in 2007, echivalent cu o crestere a salariilor medii reale de 14.7%. Pentru perioada 2008-2013 se estimeaza rate de crestere ale salariului real comparative cu cele din anul precedent intre 13.2% si 5.3%, in scadere deoarece incepand din 2009, necesitatea aplicarii unor politici monetare si fiscale mai restrictive va reduce rata de crestere a salariului real.

3. PROGNOZA VENITULUI PE GOSPODARIE LA NIVELUL JUDETULUI IASI – SCENARIUL OPTIMIST SI CEL PESIMIST

In cazul scenariului optimist, s-a estimat ca ratele anuale de crestere vor depasi rata de crestere a PIB-ului din scenariul de baza cu un punct procentual (%PIB + 1%). Astfel, s-au obtinut urmatoarele rate de crestere anuale:

Tabel 3- 1 Rata de crestere a venitului net pe gospodarie (%), cazul scenariului optimist (PIB+1%):

2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
7.9%	6.2%	7.9%	3.5%	5.5%	6.5%	7.0%	7.0%	6.7%
2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 si peste / 2021 and beyond		
6.5%	6.6%	6.7%	6.7%	6.3%	6.2%	6%		

Sursa: Comisia Nationala de Prognoza, Prognoza de toamna pe termen lung 2008-2020 si Prognoza interimara ianuarie 2009 (www.cnp.ro) si Estimările Consultantului

Ca si in cazul variantei de baza, si in cazul scenariului optimist s-a pastrat aceasi proportie a veniturilor medii nete pe gospodarie la nivel urban si nivel rural si aceeasi structura a venitului pe decile. Astfel, in urma estimarilor au fost obtinute urmatoarele valori:

Table 3-2 Prognosticele veniturilor medii nete pe gospodarie in judetul Iasi, pe medii si decile, scenariul optimist

Venitul mediu net pe gospodarie in judetul Iasi (RON/luna/gosp.) / Average net income per household (RON/month/HH) in Iasi County	2005	2006	2007	2008	2013	2018	2023	2028	2032	2038
Venituri lunare nete pe gospodarie , judetul Iasi / Monthly average net income per household, Iasi county	938.76	1,066.53	1,338.39	1,444.12	1,922.71	2,651.64	3,565.25	4,771.10	6,023.41	8,544.32
Venituri lunare nete pe gospodarie- medie/ Monthly average net income per household - average, urban area	1,002.05	1,163.49	1,447.85	1,562.23	2,079.96	2,868.51	3,856.84	5,161.32	6,516.04	9,243.13
Venituri lunare nete pe gospodarie- medie/ Monthly average net income per household - average, rural area	857.89	940.49	1,198.57	1,293.26	1,721.85	2,374.63	3,192.79	4,272.68	5,394.16	7,651.72

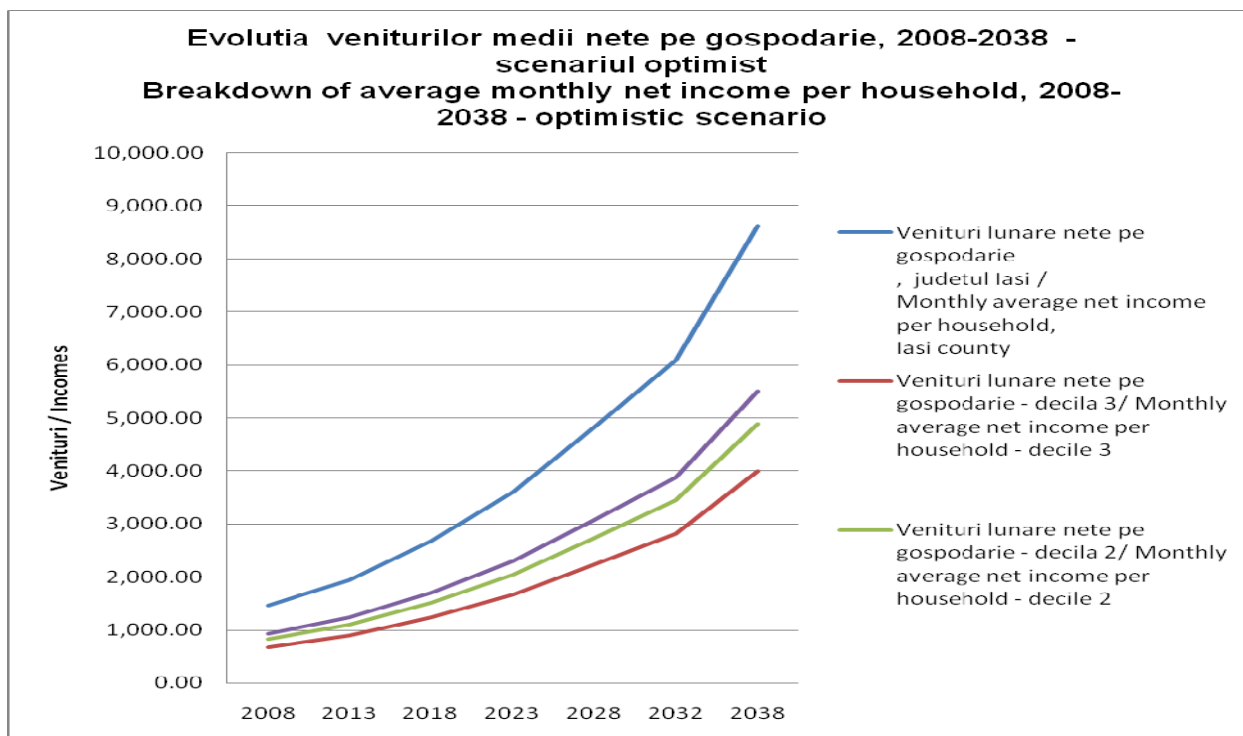
Venitul mediu net pe gospodarie in judetul Iasi (RON/luna/gosp.) / Average net income per household (RON/month/HH) in Iasi County	2005	2006	2007	2008	2013	2018	2023	2028	2032	2038
Venituri lunare nete pe gospodarie - decila 1/ Monthly average net income per household - decile 1	454.39	488.26	621.01	670.07	892.14	1,230.36	1,654.27	2,213.79	2,794.86	3,964.56
Venituri lunare nete pe gospodarie - decila 2/ Monthly average net income per household - decile 2	546.51	588.94	760.21	820.26	1,092.10	1,506.13	2,025.06	2,709.99	3,421.30	4,853.17
Venituri lunare nete pe gospodarie - decila 3/ Monthly average net income per household - decile 3	604.81	660.40	853.76	921.21	1,226.50	1,691.48	2,274.27	3,043.49	3,842.33	5,450.42

Sursa:INS, Rapoarte asupra bugetului familiei, 2003 - 2007, estimarile Consultantului

Avand in vedere ratele mai mari de crestere anuala, atat veniturile medii cat si cele din Decilele 1, 2 si 3 inregistreaza venituri mai mari decat in scenariul mediu (3,964 lei Decila 1 in cazul scenariului optimist comparativ cu 2,984 Lei in scenariul de baza).

Figura 3-1 Prognosticul venitului mediu net pe gospodarie in judetul Iasi, pe medii, scenariul optimist

Sursa: estimarile Consultantului

In intervalul 2008 – 2038 rata medie anuala de crestere in cazul scenariului optimist este de 6.1%, determinand un nivel mai ridicat al venitului mediu pe gospodarie pe parcursul perioadei de prognoza 2008 - 2038 comparativ cu scenariul de baza.

In cazul scenariului pesimist, pentru realizarea unei estimari cat mai precaute a evolutiei veniturilor nete pe gospodarie in orizontul de timp 2008 - 2038, s-au folosit ca si rate anuale de crestere, ratele anuale ale inflatiei prognozate de Comisia Nationala de Prognoza in *Prognoza de toamna pe termen lung 2008-2020*, actualizata cu documentul *Prognoza interimara pe termen mediu 2008-2013*, publicat in ianuarie 2009.

Ratele anuale de crestere a inflatiei au fost prezentate in subcapitolul precedent, **Proiectii Socio-Economice – Rata Inflatiei**.

Astfel, in urma estimarilor Consultanului au fost obtinute urmatoarele valori ale veniturilor medii nete pe gospodarie, pe medii si decile, in intervalul 2008 – 2038:

Tabel 3-3 Evolutia veniturilor medii nete pe gospodarie in judetul Iasi, pe medii si decile in perioada 2008 – 2038, scenariul pesimist

Venitul mediu net pe gospodarie in judetul Iasi (RON/luna/gosp.) / Average net income per household (RON/month/HH) in Iasi County	2005	2006	2007	2008	2013	2018	2023	2028	2032	2038
Venituri lunare nete pe gospodarie , judetul Iasi / Monthly average net income per household, Iasi county	938.76	1,066.53	1,338.39	1,443.45	1,709.10	1,892.53	2,089.51	2,306.99	2,497.16	2,812.21
Venituri lunare nete pe gospodarie- medie/ Monthly average net income per household - average, urban area	1,002.05	1,163.49	1,447.85	1,561.51	1,848.88	2,047.32	2,260.41	2,495.67	2,701.39	3,042.21
Venituri lunare nete pe gospodarie- medie/ Monthly average net income per household - average, rural area	857.89	940.49	1,198.57	1,292.66	1,530.56	1,694.83	1,871.23	2,065.98	2,236.29	2,518.42

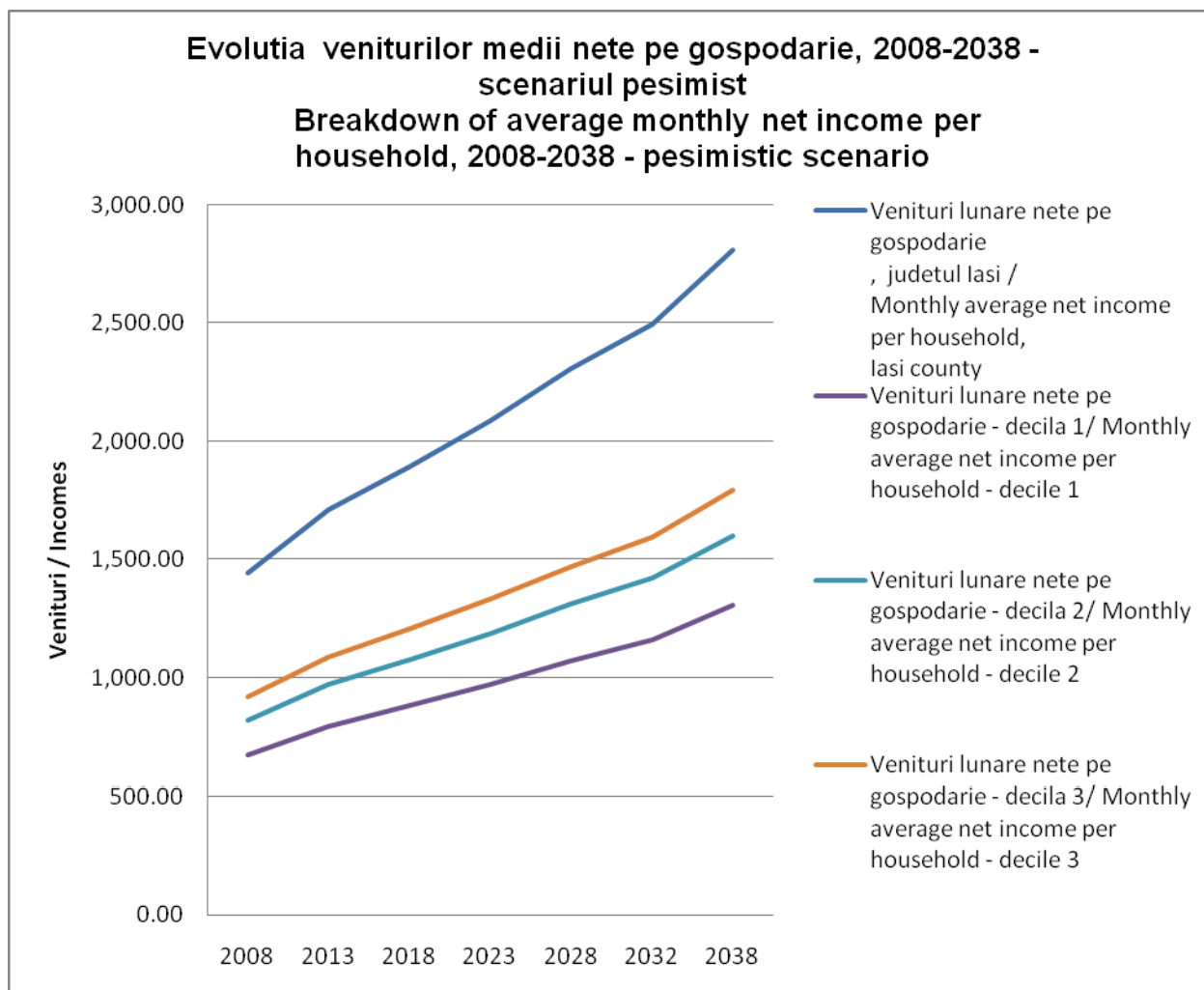
Venitul mediu net pe gospodarie in judetul Iasi (RON/luna/gosp.) / Average net income per household (RON/month/HH) in Iasi County	2005	2006	2007	2008	2013	2018	2023	2028	2032	2038
Venituri lunare nete pe gospodarie - decila 1/ Monthly average net income per household - decile 1	454.39	488.26	621.01	669.76	793.02	878.14	969.53	1,070.44	1,158.68	1,304.86
Venituri lunare nete pe gospodarie - decila 2/ Monthly average net income per household - decile 2	546.51	588.94	760.21	819.88	970.77	1,074.96	1,186.84	1,310.37	1,418.39	1,597.33
Venituri lunare nete pe gospodarie - decila 3/ Monthly average net income per household - decile 3	604.81	660.40	853.76	920.78	1,090.24	1,207.25	1,332.90	1,471.63	1,592.94	1,793.91

Sursa:INS, Rapoarte asupra bugetului familiei, 2003 - 2007, estimarile Consultantului

În cadrul prognozei veniturilor nete pe gospodărie în județul Iași, cazul scenariului pesimist, se observă o creștere nu foarte accentuată a veniturilor nete pe gospodărie, avându-se astfel în vedere o variantă pesimistă, pentru a putea analiza gradul de suportabilitate al tarifelor de salubritate într-o variantă de creștere limitată a veniturilor la nivelul gospodăriilor din județul Iași.

Astfel, veniturile medii nete pe gospodărie în județul Iași, în scenariul pesimist, reprezintă în anul 2038, 43.73% din veniturile estimate pentru anul 2038 în scenariul de bază, aproximativ aceeași evoluție având-o și veniturile medii nete ale gospodăriilor din mediul urban și rural.

Figura 3-2 Evoluția veniturilor nete pe gospodărie în județul Iași, scenariul pesimist

Sursa: estimările Consultantului

După cum se poate observa din graficele de mai sus, ritmul de creștere în cazul scenariului pesimist are un trend liniar în comparație cu cel al scenariului de bază sau cu cel al scenariului optimist care prezintă trenduri de creștere exponențială.

În intervalul 2008 – 2038, rata medie anuală de creștere a veniturilor nete, în cazul scenariului pesimist, este de 2.25%, o rată asociată unei creșteri economice foarte scăzute comparativ cu estimările Comisiei Naționale de Prognoza.

Pentru estimările veniturilor medii nete pe gospodarie în județul Iasi au fost folosite trei scenarii (mediu – ce are la baza ca indice de creștere creșterea PIB-ului estimat de Comisia Nationala de Prognoza, optimist ce folosește ca indice de creștere rata de creștere a PIB-ului + 1% și scenariul pesimist ce utilizează ca indice de creștere rata inflației), pentru a acoperi mai multe variante posibile de evoluție a economiei și implicit a veniturilor nete la nivel de gospodarie, venituri menite să acopere valorile maxime estimate ale tarifelor pentru serviciile de salubritate.